

શબ્દ કદર કી ફઝીલત

ઈફાદાત: હઝરત મુફતી અહમદ ખાનપુરી દા.બ.

લીપ્યાન્કર: મવલાના અબ્દુરહીમ અબ્દુરઉફ નાડા (સુરતી)

કોમ્પોઝીંગ: સલીમ ઈસ્માઈલ રાવત

નાશિર: મક્તબા અશરફ, સુરત.

પેશે લફ્ઝ

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ

હઝરત અકદસ મુફતી અહમદ ખાનપુરી દા.બ. કા રીયાઝૂસ્સાલીહીન કા મકબૂલ દરસે હદીષ સાલોં સે મસ્જિદે અન્વાર મેં ચલ રહા હૈં ઓર બહુત સારે હઝરાત કો ઈસ્સે ફાઈદા પહુંચ રહા હૈં ખુસૂસી તૌર પર હમ જૈસે તલબા કો અલ્લાહ હઝરતે અકદસ કે ફૈઝ સે હમ સબકો મુસ્તફીઝ ફરમાયે. ઈન્હી દરસોં મેં સે ઈસ દરસ કી ઈફાદિયત કો દેખતે હૂવે અલ્લાહ ને દિલ મેં યે બાત ડાલી કે ઈસકો શાયે ક્રિયા જાયે મખ્દૂમી વ મુરશીદી સે જબ ઈસ બાત કા ઈઝહાર ક્રિયા તો અલ્હમ્દુલિલ્લાહ હઝરત વાલા નેં મસરત કા ઈઝહાર કરતે હૂવે દુવાઓં કે સાથ ઈજાઝત મહરમત ફરમાઈ ફલિલ્લાહિલ હમ્દુ વલહુશ્શુકરૂ. આપ તમામ હઝરાત સે દુઆ કી દરખવાસ્ત હૈં કે અલ્લાહ ઈસ કો કબૂલ ફરમાકર આખિરત મેં મગ્ફિરત કા ઝરીયા બનાયે ઓર હઝરત અકદસ કી ઝિયાદા સે ઝિયાદા કદર દાની નસીબ ફરમાયે, ઓર હઝરત અકદસ કે સાયે આતિફત કો ખૂબ સિહત ઓર આફિયત કે સાથ બાકી રખ્ખે આમીન.

નોંધ: ગુજરાતી જાન્નેવાલે હઝરાત કી સહૂલત કે લિયે બાઝ જગાહ ઉર્દુ કે મુશકીલ અલ્ફાઝોં કો બદલ કર ગુજરાતી કે આસાન અલ્ફાઝ લિખે હૈં. ઈસ લિયે તમામ કારિઈન ઈસકો ઉર્દુ અદબ કા રિસાલા ન સમઝે બલ્કે દીન કી બાત કો સમજને ઓર સમજાને કા રિસાલા સમઝે.

ફકત તાલિખે દુઆ

અબ્દુરહીમ સુરતી નાડા.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَاوَمِنْ وَسْوَئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا كَثِيرًا۔ اٰمابعد۔

શબે કદર કી ફઝીલત

શબે કદર અલ્લાહ ને ખુસૂસીયત કે સાથ ઉમ્મત મુહમ્મદીય્યહ કો અતા ફરમાઈ હૈ રિવાયતોં મે આતા હૈ કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કા ઈરશાદ હૈ મૈરી ઉમ્મતે મુહમ્મદીય્યહ કી ઉમરોં કા તઝકીરા કિયા જૈસા કે હુઝૂર કા ઈરશાદ હૈ કે મૈરી ઉમ્મત કી ઉમરેં ૬૦ સે લેકર ૭૦ કે દરમીયાન હૈ આમ તૌર પર ઉમ્મતે મુહમ્મદીય્યહ કે લૌગ ૬૦ / ૭૦ સત્તર કે દરમીયાન રૂબસત હો જાતે હૈ કોઈ જરા આગે બળ ગયા તો બળ્હ ગયા વરના આમ તૌર પર યહી ઉમરે રેહતી હૈ અપની ઉમ્મત કી ઉમરોં કો યાદ કિયા ઓર ઉસ્કે મુકાબલે મે અગલી ઉમ્મતોં કો જો ઉમરેં દી ગયી થી ઈસ્કો જબ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને દેખા તો આપ કો યે ખિયાલ હૂવા કે ઈબાદાત મે મૈરી ઉમ્મત ઉન્કા મુકાબલા નહી કર સકતી જિસ્કી વજહ સે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે દિલ મે એક ગમ કી સી કેફીયત પૈદા હૂવી ઈસ્સે માલૂમ હોતા હૈ કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કો ઉમ્મત કે સાથ કિત્ના પ્યાર ઓર તાલ્લુક થા કે યે ચીઝ ભી આપ કે લિયે ગમ કા ઝરીયા હૂવી.

તો ઈસ પર અલ્લાહ કી તરફ સે સૂરે કદર ઉતારી ગયી જિસ્મે અલ્લાહ ને ઈરશાદ ફરમાયા શબે કદર હઝાર મહીનોં સે બેહતર હૈ ઓર હઝાર મહીનોં કા હિસાબ લગાયા ગયા તો

૮૩ સાલ ઓર ૪ મહીને હોતે હૈ ઓર ફરમાયા ગયા કે ઈસ્સે બેહતર હૈ અગર કોઈ આદમી ૮૩ સાલ ઓર ૪ મહીને ઈબાદત કરે ઉસ્કો શબે કદર મે ઈબાદત કા સવાબ ઉસસે ભી ઝિયાદા મિલેગા ઓર વોહ ઝિયાદતી કિતની હોગી વોહ ભી ઉસમે નહી બતલાઈ ગયી હૈ તો ઝાહિર હૈ કે એક રાત કા ઈતના ઝિયાદા સવાબ હૈ હઝરત શૈખ (રહ) ફરમાતે હૈ કે અગર કિસી આદમી કો ઝિંદગી મે દસ રાતે ભી મિલ જાયે તો યું સમજીયે કે ૮૩૩ સાલ બલ્કે ઉસ સે ઝિયાદા કા સવાબ મિલેગા ઈસ લિયે યે બળે એહતેમામ કી ચીઝ હૈ.

બાઝ રિવાયતોં મે યે ભી હૈ કે એક મરતબા હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને બની ઈસ્રાઈલ કે એક આબિદ કા તઝકીરા કિયા જિસ ન ૫૦૦ સાલ તક અલ્લાહ કી ઈબાદત કી યે સુન કર સહાબા એ કિરામ (રહી) કો યે ખિયાલ હૂવા કે હમે તો યે મકામ હાસિલ નહી હો સકતા ઓર ઈસ પર અફ્સોસ ભી હૂવા કે હમ બાવજૂદ ચાહને કે ઈસ પર અમલ નહી કર સકતે ઈસ પર સૂરે કદર નાઝિલ હૂવી જિસ મે બતલાયા ગયા કે શબે કદર એક હઝાર મહીનોં સે બેહતર હૈ અબ ઝાહિર હૈ અગર એસી ચંદ રાતે આદમી કો મયસ્સર હો જાયે તો ઉસ્કી કામીયાબી ઓર મુરાદ પૂરી હોને કે લિયે કાફી હૈ.

અલ્લાહ ફરમાતે હૈ કે હમને કુર્આન કો લયલતુલ કદર મે નાઝિલ કિયા પૂરી સૂરે હી શબે કદર કી ફઝીલત બયાન કરને કે લિયે નાઝિલ કી ગયી હૈ.

આગે ઈસ્કે ફઝાઈલ ઓર ઈસ મે કિયામ ઓર ઈબાદત કે ફઝાઈલ બતલા રહે હૈ.

હદીથ નં. ૧૧૮૯ હઝરત અબૂ હુરૈરા (રહી) સે મંફૂલ હૈ કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા જો આદમી લયલતુલ કદર મે ઈમાન ઓર એહતેસાબ કે સાથ

ખળા રહા યાની ઉસને નમાઝ પઢી ઓર ઈબાદત કી તો ઉસ્કે પિછલે સારે ગુનાહ મુઆફ કર દિયે જાયેગે.

ઈફાદાતઃ ઈસ્કી તફસીર કરતે હૂવે ઉલમાને લિખ્ખા હૈ કે નમાઝ પળના હી ઝરૂરી નહી બલકે ઈબાદત કે દૂસરે જિત્ને તરીકે હૈ જૈસે તિલાવત દુઆ તસ્બીહાત વગૈરા ઈન મે સે કિસી ભી ઈબાદત કે તરીકે સે અલ્લાહ કી ખૂશનૂદી હાસિલ કી ઓર અપને અવકાત કો ઈસ મે સર્ફ કિયા તો ઈસ્કો યે ફઝીલત હાસિલ હો જાયેગી.

હદીથ નં. ૧૧૯૦ મુત્તફુન અલયહિ હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર (રદી) ફરમાતે હૈ કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે બહુત સે સહાબા કો ખ્વાબ મે શબે કદર કા આખરી સાત રાતોં મે હોના દિખલાયા ગયા જબ સહાબા એ કિરામ (રદી) ને અપને યે ખ્વાબ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે સામને બયાન કિયા તો હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા મે દેખ રહા હૂં કે તુમ સબ કે ખ્વાબ આખરી સાત રાત કે મુતાલિલક મુત્તફીક હો રહે હૈ ઈસ લિયે જો આદમી શબે કદર કો તલાશ કરના ચાહે તો ઉસ્કો ચાહિયે કે આખરી સાત રાતોં મે તલાશ કરે.

ઈફાદાતઃ ખ્વાબ મે યે બતલાયા ગયા કે રમઝાન કી આખરી સાત રાતોં મે શબે કદર હૈ અગર તીસ કા મહીના હો તો આખરી સાત રાતોં ૨૪ સે લેકર ૩૦ તક હોતી હૈ ઓર અગર ઉન્તીસ કા મહીના હો તો ૨૩ સે લેકર આખિર તક હોતી હૈ ઈન સારી રાતોં મે ઈસ્કો તલાશ કરને કા એહતેમામ કિયા જાયે. ઉલમાને લિખ્ખા હૈ કે કઈ હઝરાત કા એક હી તરહ કા ખ્વાબ દેખના ભી ઈસ ખ્વાબ કે સચ્ચા હોને કી અલામત હૈ યાની એક તરહ કી ચીઝ કઈ લોગોં ને ખ્વાબ મે દેખી ઓર સબ બયાન કર રહે હૈ તો યે ગોયા ઈસ બાત કી નિશાની સમજી

જાયેગી કે યે ખ્વાબ સચ્ચા હૈ જૈસા કે અઝાન કે મુતાલિલક આતા હૈ કે જબ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કો યે ફિકર લાલિક હૂવી કે લૌગોં કો નમાઝ કે વાસ્તે બુલાને કે લિયે કૌન્સા તરીકા ઈખ્તિયાર કિયા જાયે ઈસ્કે લિયે મશવેરા હૂવા ઔર જબ કોઈ બાત તૈય નહી હૂવી તો ફિર રાત કો બહુત સે લૌગોં ને ખ્વાબ દેખા જિસ મે અઝાન કા તરીકા બતલાયા ગયા ઈસ મૌકા પર ભી હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને યહી ફરમાયા કે તુમ સબ લૌગોં કે ખ્વાબ એક ચીઝ પર મુત્તફિક હો રહે હૈ યહાં પર ભી કઈ લૌગોં ને ખ્વાબ દેખે ઔર કઈ લૌગોં કા એક તરહ કા ખ્વાબ દેખના ઈસ ખ્વાબ કે સચ્ચા હોને કી અલામત હૈ લિહાઝા હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ફરમાતે હૈ કે જો આદમી શબે કદર કો તલાશ કરના ચાહે તો ઉસ્કો ચાહિયે કે આખરી સાત રાતોં મે તલાશ કરે રમઝાન કે મહીને મે આખરી સાત રાતોં મે જાગ લેના કોઈ મુશ્કિલ નહી હૈ લૌગ મામૂલી મામૂલી મકાસિદ કે લિયે મામૂલી મામૂલી ગરઝોં કે લિયે ચંદ ટીકોં પૈસોં કે ખાતિર રાત ભર જાગતે હૈ કોઈ આદમી અલ્લાહ કી ખૂશનૂદી હાસિલ કરને ઔર ૮૩ સાલ કી ઈબાદત કા સવાબ હાસિલ કરને કે લિયે અગર ચંદ રાતોં જાગ લે તો યે કોઈ મુશ્કિલ કામ નહી હૈ.

હદીથ નં. ૧૧૮૧ મુત્તફુન અલયહિ હઝરત આયશા (રદી) ફરમાતી હૈ કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ રમઝાન કે આખરી અશરા મે એતેકાફ ફરમાયા કરતે થે ઔર ઈરશાદ ફરમાતે થે શબે કદર કો રમઝાન કે આખરી અશરા મે તલાશ કરો.

હદીથ નં. ૧૧૮૨ હઝરત આયશા (રદી) ફરમાતી હૈ કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે શબે કદર કો રમઝાન કે આખરી અશરા કી તાક ૨૧, ૨૩, ૨૫, ૨૭, ૨૯

રાતો મેં તલાશ કરો.

ઈફાદાત: જમ્હૂર ઉલમા યહી ફરમાતે હૈ કે આખરી અશરા સે મુરાદ ૨૧ સે લેકર આખીર તક હૈ ચાહે મહીના ૨૯ કા હો યા ૩૦ કા હો અલબત્તા અલ્લામા ઈબ્ને હઝમ (રહ) જો બળે આલિમ ઓર મુહદ્દીષ ગુઝરે હૈ વોહ ફરમાતે હૈ કે અગર મહીના ૩૦ કા હો તો આખરી અશરા ૨૧ સે લેકર ૩૦ તક કહા જાયેગા ઓર અગર ૨૯ કા હો તો ૨૦ સે લેકર ૨૯ તક શુમાર કિયા જાયેગા. લૈકીન ચૂંકે એતેકાફ કી ઈબ્તેદા સબ કે નઝદીક ૨૦ શામ ઓર ૨૧ કી રાત સે હોતી હૈ ઈસ લિયે અકસર ને વહી મુરાદ લિયા હૈ ઓર વહી રાજેહ ભી હૈ.

વૈસે શબે કદર કે મુતાલિલક બહુત સારે અકવાલ હૈ ૫૦ કૌલ હૈ કે કબ હોતી હૈ બાઝ હઝરાત ઈસ તરફ ગયે હૈ અલ્લામા ઈબ્ને અરબી (રહ) ને ભી કહા હૈ કે સાલ ભર મે ઘુમ્તી રેહતી હૈ. હઝરત શાહ વલીઉલ્લાહ સાહબ (રહ) ફરમાતે હૈ કે શબે કદર દો હોતી હૈ એક તો વોહ જિસ મે અલ્લાહ કી તરફ સે લૌગોં કે મુતાલિલક ફેસલે હોતે હૈ ઓર બળે બળે મામલાત તૈય હોતે હૈ વોહ તો સાલ ભર મે ઘુમતી રેહતી હૈ ઓર કુર્આન જિસ સાલ નાઝિલ હૂવા ઓર વોહ રમઝાનુલ મુબારક મે થી ઈસ લિયે કે કુર્આન કે નુઝૂલ દો હૈ એક તો લૌહે મહફૂઝ સે આસ્માને દુનીયા તક જો એકબાર મે હૂવા હૈ ઓર દૂસરા નુઝૂલ આસ્માની દુનીયા સે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ પર વોહ ૨૩ સાલ તક અલગ અલગ વકતોં મે ઉતરતા રહા ઈન્ના અન્ઝલનાહુ ફી લયલતીલ કદરિ સે મુરાદ યે હૈ કે અલ્લાહ ને લૌહે મહફૂઝ સે આસ્માની દુનીયા પર જો ઉતારા વોહ ઈસી રાત મે ઉતારા જો ઉસ સાલ રમઝાન મે થી.

ઓર દૂસરી વોહ રાત જિસ મે દુઆઓં ઓર ઈબાદતોં કબૂલ હોતી હૈ ઓર અન્વારાત કા એક ખાસ ઈન્તેશાર હોતા હૈ વોહ

અલબત્તા રમઝાન હી મે હોતી હૈ વૈસે અકસર હઝરાત ઈસ તરફ ગયે હૈ કે શબે કદર રમઝાન હી મે હોતી હૈ ઓર રમઝાન મે આખરી અશરા હી મે ઓર ઈસ મે ભી આખરી અશરા કી તાક રાતોં ૨૧, ૨૩, ૨૫, ૨૭, ૨૯ મે હોતી હૈ અગરયે બાઝોં ને પૂરે અશરા હી મે ઝિયાદા તલાશ કરને કો કહા હૈ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે ઝમાને મે ૨૧, ૨૩ ઓર ૨૪ મે હોના રિવાયતોં મે આયા હૈ ઓર હઝરત ઉબય બિન કઅબ (રદી) જો અકાબિર સહાબા મે સે હૈ વોહ તો ફરમાતે હૈ કે ૨૭ હી કો શબે કદર હોતી હૈ ઈસ લિયે આદમી કો રમઝાન કી રાતો મે ખાસ તૌર સે એહતેમામ કરના ચાહિયે.

હઝરત શૈખ (રહ) ફરમાતે હૈ કે આદમી કો પૂરે સાલ રાત કી દો નમાઝોં યાની મગરિબ ઓર ઈશા કો જમાત કે સાથ અદા કરને કા એહતેમામ કરના ચાહિયે ઈસ લિયે ફજર સુબ્હે સાદિક કે બાદ હોતી હૈ લિહાઝા વોહ તો દિન કી નમાઝ મે આ જાતી હૈ ઈસ લિયે કમ સે કમ દો નમાઝોં જમાત કે સાથ અદા કરને કા પૂરે સાલ એહતેમામ કરોગે તો શબે કદર મે ઈબાદત હો હી જાયેગી ઓર ઈસ સૂરત મે બહુત બળા સવાબ મિલ જાયેગા ઓર યે ફઝીલત હાસિલ હો જાયેગી. હઝરાતે સહાબા એ કિરામ (રદી) ઈન રાતોં મે ઈબાદાત કા ખાસ એહતેમામ કરતે થે હઝરત ઉમર (રદી) રમઝાન કા પૂરા મહીના સોતે નહી થે રાત ભર ઈબાદત મે મશગૂલ રેહતે થે હઝરત ઉસ્માન (રદી) સે ભી પૂરા પૂરા કુર્આન એક રાત મે પળના સાબિત હૈ. હઝરાતે તાબેઈન (રહ) મે સે બહુત સે હઝરાત વોહ થે જો સાલ ભર રાત મે હમેશા જાગહ કરતે થે જૈસા કે પેહલે બતલા ચૂકા હૂં હઝરત સઈદ બિન મુસય્વીબ (રહ) જો અકાબિરે તાબેઈન મે સે હૈ ઉન્કે મુતાલિલક હૈ કે પચાસ સાલ તક ઉન્હોને ઈશા કે વુઝૂ સે ફજર કી નમાઝ અદા કી.

હઝરત ઈમામ અબૂ હનીફા (રહ) કે મુતાલિફ ભી યહી હૈ વોહ હઝરાત રાત ભર ઈબાદત કા એહતેમામ કરતે થે.

હઝરત શદાદ કે મુતાલિફ લિખ્ખા હૈ વોહ ફરમાતે થે એ અલ્લાહ જહન્નમ કી આગ ને મૈરી નીંદ ઉળા દી. હઝરત સિલહ બિન અસ્યમ (રહ) કે મુતાલિફ લિખ્ખા હૈ કે વોહ રાત ભર ઈબાદત કરતે થે ઔર જબ સહર કા વકત હોતા તો સુબ્હે સાદિક સે પેહલે યે દુઆ કરતે થે યા અલ્લાહ ઉસ બાત કી તો મુજ મે હિમ્મત નહી હૈ કે મૈ તુજ સે જન્નત માગૂં બસ જહન્નમ કે અઝાબ સે મુજે બચા લેના.

બહરહાલ યે હઝરાત ઈબાદત કરને કે બાદ ડરતે રેહતે થે ઉન્હી કે અવસાફ મે યે આયત હૈ વબિલઅસ્હારી હુમ યસ્તગિરુન રાત કે આખરી હિસ્સા મે વોહ લૌગ અપને ગુનાહોં સે માફી માંગતે હૈ ગોયા રાત ભર કી અપની ઈબાદત કો ભી વોહ લૌગ નૈકી નહી સમજતે બલ્કે યૂં સમજતે હૈ કે પતા નહી અલ્લાહ કે યહાં કબૂલ હૂવી યા નહી.

કુઆન પાક સૂરે મોમિનૂન/૬૦ કા તરજુમા: વોહ લૌગ જબ અલ્લાહ કી ઈબાદત કરતે હૈ તો એસી હાલત મે કરતે હૈ કે ઉન્કે દિલ ડરતે રેહતે હૈ કિસી ને હઝરત આયશા (રદી) સે પૂછા વજિલતુન કા કયા મતલબ હૈ કયા ગુનાહ કરને કે બાદ ડરે સહમે રેહતે હૈ ઉન્હોને ફરમાયા એસા નહી હૈ ગુનાહ કરને કા તો સવાલ હી નહી બલ્કે ઉન લૌગોં કા હાલ યે હૈ કે નૈક આમાલ અંજામ દેને કે બાદ ઈસ બાત સે ડરે રેહતે હૈ કે પતા નહી હમારા યે અમલ અલ્લાહ કી બારગાહ મે કબૂલ ભી હૂવા યા નહી અલ્લાહ કે દરબાર કી શાન કે મુતાબિક હૈ ભી યા નહી કહીં એસા ન હો કે મુંહ પર માર દિયા જાયે ઈસ લિયે હમે ભી ઉન કેફીયાત કે સાથ ઈબાદાત કા એહતેમામ કરના ચાહિયે.

હમારે મુઆશરે કી આમ વબા આજ હમ મે એક બળી મુસીબત યે હૈ કે મુબારક રાત હોતી હૈ તો કેહતે હૈ કે બળી રાત હૈ જાગો હાલાંકે જાગને કા મતલબ સિર્ફ જાગના નહી હૈ બલકે જાગ કર ઈબાદત કરના હૈ બહુત સે લૌગ સિર્ફ જાગને હી કો કાફી સમજતે હૈ ઓર કિસી ભી તરીકે સે વકત ગુઝારી મજલિસ બાઝી લતીફા બાઝી ઓર પતા નહી કેસે કેસે કામો મે મશગૂલ હો જાતે હૈ બાઝ લૌગ ગુનાહો મે મશગૂલ હો જાતે હૈ નવજૂવાન મોટર સાઈકલ લેકર ઘૂમને નિકલ જાતે હૈ ચોપાટી કે ચક્કર લગાતે હૈ યે સબ બિલ્કુલ ગલત તરીકે હૈ અરે અલ્લાહ કે બંદો અગર યહી સબ કરના થા તો ફિર તો સો ગયે હોતે યે ઝિયાદા અચ્છા થા. યે રાત સિર્ફ જાગને કી નહી હૈ ઓર સિર્ફ જાગના મકસૂદ ભી નહી હૈ બલકે મકસૂદ તો ઈબાદત હૈ અગર જાગ કર ઉસ્કો ઝાએ કરના હૈ તો ઉસ કે બજાયે આદમી સો જાયે યે ઝિયાદા અચ્છા હૈ તાકે ઈતના વકત ગુનાહો સે તો અપને આપકો બચા રખ સકે.

શૈખ સઅદી (રહ) કા વાકિઆ પેહલે ભી કભી સુના ચૂકા હૂં કે ઉન્કો ઉન્કે વાલિદ સાહબ ને બચપન હી સે રાત કો તહજજુદ મે નમાઝ કે લિયે ઉઠને કી આદત ડાલી થી વોહ ખૂદ ફરમાતે હૈ કે એક મરતબા એસા હૂવા કે હમ તહજજુદ કી નમાઝ કે લિયે ઉઠે જબ નમાઝ સે ફારિગ હૂયે તો દેખા કે દૂસરે લૌગ સો રહે થે મૈ ઉસ વકત બચ્ચા થા મૈને વાલિદ સાહબ સે કહા યે લૌગ એસે પળે હૂયે હૈ જૈસે કે મુરદે પળે હોં તો વાલિદ સાહબ ને મુજ સે કહા બેટા તૂ ભી અગર સોયા રેહતા તો ઝિયાદા અચ્છા થા ઈસ બાત સે કે લૌગોં કી ગીબત મે મશગૂલ હૂવા તો દર હકીકત જાગને કા મતલબ યે હૈ કે અલ્લાહ કી ઈબાદત મે મશગૂલ હૂવા જાયે ઓર એસી મુબારક રાતોં ઓર એસે મુબારક અવકાત મે છોટે બળે હર ગુનાહ સે અપને આપકો

બચાને કા ખુસૂસીયત કે સાથ એહતેમામ કરના ચાહિયે ખુદા ન કરે ઉન રાતોં મે અગર કોઈ આદમી ગુનાહ મે મુખ્તેલા હો ગયા તો જૈસે ઈન રાતોં મે ઈબાદત કા સવાબ બહુત બળા હૈ ઈસી તરીકા સે ઉન મે ગુનાહ કી વજહ સે વબાલ ભી બહુત હૈ જૈસે કોઈ આદમી હરમ મે જાકર ઈબાદત કરેગા તો એક લાખ નૈકી કા સવાબ મિલતા હૈ ઈસી તરહ વહાં અગર ગુનાહ કરેગા તો ગુનાહ કા વબાલ ભી ઉસી મુનાસબત સે હૂવા કરતા હૈ. બહરહાલ જાગને કા મતલબ યે હૈ કે અલ્લાહ કી ઈબાદત મે વકત ગુઝારા જાયે.

હદીષ નં. ૧૧૮૩ મુત્તફુન અલયહિ હઝરત આયશા (રદી) ફરમાતી હૈ કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કા હાલ યે થા કે જબ રમઝાન કા આખરી અશરા આતા થા તો આપ રાત ભર ઈબાદત મે મશગૂલ રેહતે થે ઓર અપને ઘર વાલોં કો ભી જગાતે થે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ખૂદ ભી ખૂબ કોશિશ ઓર મેહનત સે કામ લેતે થે ઓર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઈઝાર બાંધ લિયા કરતે થે.

ઈફાદાતઃ ઈસ સે યે ભી માલૂમ હૂવા કે આદમી કો ઈસ બાત કી તરફ ભી તવજજુહ કરની ચાહિયે બહુત સે હઝરાત અપને તૌર પર તો ઉસ કા એહતેમામ કરતે હૈ લૈકીન અપને ઘર વાલોં પર તવજજુહ નહી કરતે અગરયે ઉન્કો પૂરી રાત ન જગાયે લૈકીન તરગીબ દે કર કુછ ન કુછ આમાલ કરવાને કી આદત ડાલની ચાહિયે ધીરે ધીરે આદત પળ જાયેગી વશદલ્મિઅઝર યાની કિસી કામ કે લિયે કમર બાંધ લેના ઓર બિલકુલ તય્યાર હો જાના.

હદીષ નં. ૧૧૮૪ મુસ્લિમ શરીફ હઝરત આયશા (રદી) ફરમાતી હૈ કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ રમઝાન કે મહીને મે ઈબાદત વગૈરા મે ઈત્ની તકલીફ ઉઠાતે થે કે રમઝાન

કે અલાવા મે ઈત્ની નહી ઉઠાતે થે ઓર રમઝાન કે આખરી અશરા મે તો ઈત્ની ઝિયાદા જો ઓર કિસી દિન મે નહી હૂવા કરતી થી.

ઈફાદાત: જૈસા કે ઉપર બતલાયા થા રમઝાન કા મહીના ખાસ તૌર પર વસૂલ કરને ઓર અલ્લાહ કો રાઝી કરને કા મહીના હૈ ઈસ લિયે આદમી કો ખાસ તૌર પર ઈબાદત કી તકલીફ ઉઠાની ચાહિયે ઓર ઈસ મે ભી આખરી દસ રાતોં મે તો ઓર ઝિયાદા એહતેમામ કરના ચાહિયે.

હદીથ નં. ૧૧૯૫ તિરમિઝી શરીફ હઝરત આયશા (રદી) ફરમાતી હૈ કે મૈને અર્ઝ કિયા એ અલ્લાહ કે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ આપ મુજે બતલાયે કે અગર મુજે માલૂમ હો જાયે કે કૌન્સી રાત શબે કદર હૈ તો મૈં ઉસ્મે ખાસ તૌર પર કૌન્સી દુઆ માંગૂ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા યે દુઆ માંગો અલ્લાહુમ્મા ઈન્નકા અફુવૂન તુહિબ્બુલ અફવા ફઅફૂ અન્ના, એ અલ્લાહ તૂ માફ કરને વાલા હૈ માફી કો પસંદ કરતા હૈ લિહાઝા મૈરે ગુનાહોં કો માફ કરદેઈફાદાત: કુર્બાન જાઈયે હઝરાતે સહાબા પર કે મુબારક રાતોં મે કયા માંગના ચાહિયે વોહ ભી ઉન્હો ને હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે પૂછ લિયા ઓર હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને વોહ બતલા દિયા ફિર ભી હમ ઉસ્કા એહતેમામ નહી કરતે હમ તો અપને તૌર પર અપને દિમાગ મે જિન ચીઝોં કો લિયે બેઠે હૈ ઉન્હી કો માંગતે રેહતે હૈ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને જિન ચીઝોં કી તાકીદ ફરમાઈ હૈ ઓર જિન ચીઝોં કી તાલીમ દી હૈ ઉધર હમારા કભી ખિયાલ ભી નહી જાતા. ઈસ દુઆ કે ઝરીયે ઈતની બળી ચીઝ મંગવાઈ ગયી હૈ કે અગર વોહ મિલ જાયે તો દૌનો જહાં કી કામીયાબી મિલ ગયી જો આદમી જહન્નમ સે દૂર કર દિયા

ગયા ઓર જન્નત મે દાખિલ કિયા ગયા તો વહી હે હકીકી કામીયાબ અલ્લાહ કી તરફ સે અગર મગફિરત કા પરવાના મિલ જાયે ગુનાહોં સે માફી દે દી જાયે તો યે સબ સે બળી કામીયાબી કી ચીઝ હે. મેં યે નહી કેહતા કે મૈરી તાઅતોં ઓર ઈબાદતોં કો કબૂલ કર લિયા જાયે બલકે મૈરી ગુનાહોં પર માફી કા કલમ ફૈર દિયા જાયે તો હકીકત તો યે હે કે અલ્લાહ કી તરફ સે મગફિરત કા પરવાના મિલ જાના યે બહુત બળી નેઅમત હે ઈસ લિયે મગફિરત કે તલબ કરને કા ખાસ એહતેમામ કરના ચાહિયે. હમ લોગોં કા ભી અજીબ મિઝાજ બના હૂવા હે કે હમ અપની દુનીયા કી ઈધર ઉધર કી સારી ચીઝેં માંગતે રેહતે હે લૈકીન ભૂલે સે ભી મગફિરત માંગને કી તરફ ધ્યાન નહી જાતા હમારી નિગાહોં મે બસ માંગને કે લિયે ભી દુનીયા હી કી ચીઝે હે આખિરત કી નેમતેં ઓર હુઝુર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને જો ચીઝે માંગ કર બતલાઈ હે ઉન્કી તરફ ભી તવજજુહ કરને કી ઝરૂરત હે અલ્લાહ હમે તૌફીક અતા ફરમાયે. આમીન.

વ આખિરુ દઅવાના અનિલ્હમ્દુલિલ્લાહિ રખિલ આલમીન. વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા રસૂલિહિલ કરીમ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી અજમઈન, આમીન.

